

SXEDIO.GJ1

5.5.1954: Ο ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΓΟΣ ΑΡΧΙΖΕΙ ΕΠΑΦΕΣ ΜΕ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΧΩΡΕΣ ΓΙΑ ΝΑ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΙ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥΣ ΣΕ ΜΙΑ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΣΤΑ ΗΝΩΜΕΝΑ ΕΘΝΗ

Ο πρωθυπουργός της Ελλάδας Αλέξανδρος Παπάγος παράλληλα με την προσπάθειά του να επιτύχει την έναρξη συνομιλιών με τη Βρετανία γύρω από το Κυπριακό, προχώρησε και σε βολιδοσκοπήσεις διαφόρων Κυβερνήσεων για να διαπιστώσει τις αντιδράσεις τους σε περίπτωση προσφυγής στον ΟΗΕ για το Κυπριακό και για να προετοιμάσει γενικά τη διεθνή κοινή γνώμη.

Δίπλα του όμως βρέθηκαν και άλλα μη επίσημα σώματα όπως το Πανεπιστήμιο των Αθηνών, τα οποία προχωρούσαν παράλληλα σε ενημέρωση της διεθνούς κοινής γνώμης, ενώ στην Αθήνα οι διαδηλώσεις των φοιτητών και της νεολαίας γενικά που κινητοποιείτο καθημερινά κατόρθωσαν με τις συγκρούσεις τους με την Αστυνομία να εξασφαλίσουν διεθνή προβολή και να κάμουν τη διεθνή κοινότητα να διερωτάται για το τι γινόταν γύρω από το Κυπριακό.

Ήταν και οι διαδηλώσεις μια μορφή της διεθνούς εκστρατείας που είχε αναληφθεί προς ενημέρωση της κοινής γνώμης, έστω και αν το αίμα των νέων που τραυματίζονταν στις συγκρούσεις με την Αστυνομία έρρεε άφθονο σε δρόμους των Αθηνών και άλλων πόλεων.

Στην έδρα των Ηνωμένων Εθνών στο μεταξύ ο αναπληρωτής αντιπρόσωπος της Ελλάδας συνέχιζε να ενημερώνει τις διάφορες αντιπροσωπείες.

Μετέδιδε ο ανταποκριτής της εφημερίδας "Εθνικός Κήρυξ" στη Νέα Υόρκη στις **5 Μαΐου 1954:**

"Η αναμενόμενη πλέον ως βεβαία προσφυγή της Ελλάδος εις τον ΟΗΕ διά το Κυπριακόν προκαλεί καθημερινώς ζωηρότερον ενδιαφέρον εις τα Ηνωμένα Έθνη όπου πολλάι αντιπροσωπείαι τάσσονται και εκφράζονται απροκαλύπτως υπέρ της δικαιοσύνης

αξιώσως της Ελλάδος. Επικρατεί Γενικώς η πεποίθησις ότι παρά τας αγγλικάς ενεργείας, αι χώραι αι οποίαι θα καταψηφίσουν την ελληνικήν προσφυγήν δεν θα υπερβαίνουν τας δέκα.

Σημειωτέον ότι ο αναπληρωτής του κ. Κύρου εις την ελληνικήν αντιπροσωπείαν του ΟΗΕ. Ρούσσος, επισκέπτεται διαδοχικώς κατόπιν εντολής της Κυβερνήσεως των Αθηνών διαφόρους αντιπροσωπείας εκθέτων εις αυτάς τας ελληνικάς απόψεις".

Ενας από τους πρώτους ηγέτες που τάχθηκαν στο πλευρό της Ελλάδας ήταν ο πρωθυπουργός της Αιγύπτου Γκαμάλ Αμπτέλ Νάσσερ ο οποίος δήλωσε στον απεσταλμένο της ίδιας εφημερίδας Γ. Κορομηλά ότι η χώρα του θα υποστήριζε την Ελλάδα στα Ηνωμένα Έθνη για το Κυπριακό.

Ο Νάσσερ απαντώντας σε γραπτό ερωτηματολόγιο του Κορομηλά ανέφερε:

" ΕΡ: Η Ελληνική Κυβέρνησις επανειλημμένως εδήλωσεν ότι εις ην περίπτωσιν δεν καταλήξουν αι διμερείς συνομιλίαι μεταξύ Μεγάλης Βρετανίας και Ελλάδος, τας οποίας η Μεγάλη Βρετανία δεν εδέχθη καν ν' αρχίσει, διά την ένωσιν της Κύπρου, η Ελλάς θα ήτο υποχρεωμένη να φέρη το θέμα ενώπιον της προσεχούς γενικής συνελεύσεως του ΟΗΕ. Εις την περίπτωσιν αυτή ποίαν στάσιν θα τηρήση η Αίγυπτος; Θα ασκήση την επίδρασιν της πλησίον των αραβικών κρατών ή θα περιορισθή εις την ιδίην της ψήφον;

ΑΠΟΙ: Δοθέντος ότι η Αίγυπτος ευρίσκεται και η ίδια υπό τον μισητόν ζυγόν του αγγλικού ιμπεριαλισμού, ότι ταλαπωρείται ομοίως από τας Βρετανικάς υπεκφυγάς, και ότι υποστηρίζει ενθέρμως τας νομίμους επιδιώξεις των καταπιεζομένων λαών, θα ήτο περιττόν να γίνη ιδιαιτέρα μνεία διά την στάσιν της εις περίπτωσιν κατά την οποίαν το κυπριακόν ζήτημα ήθελε τεθή επί τάπητος ενώπιον των διεθνών οργανισμών".

Μια άλλη χώρα που υποστήριζε την αξίωση του λαού της Κύπρου ήταν η Γιουγκοσλαβία ο δε ανταποκριτής της εφημερίδας "Αθηναϊκή" στη Νέα Υόρκη μετέδωσε την ίδια μέρα ότι μέλος της

γιουγκολαβικής αντιπροσωπείας στον ΟΗΕ του είπε ότι "ουδείς δύναται να αμφισβητήσει το δικαίωμα του πληθυσμού της Κύπρου, όπως αποφασίση περί της τύχης του".

Είπε ακόμα ότι η Γιουγκοσλαβία υποστήριζε την Ελλάδα στην προσπάθεια της να δοθεί στους Κυπρίους η δυνατότητα να εκφράσουν τη θέληση τους.

Τη γιουγκοσλαβική αυτή στάση θα επικύρωνε αργότερα ο Πρόεδρος της Γιουγκοσλαβικής Ομοσπονδίας Στρατάρχης Τζόζεπ Τίτο κατά τη διάρκεια επίσκεψης του στην Αθήνα.

Ο Τίτο δέχθηκε τον Εθναρχικό Σύμβουλο Σάββα Λοϊζίδη στις 5 Ιουνίου στην Αθήνα και τον διαβεβαίωσε ότι η χώρα του θα υποστήριζε κάθε αίτημα αυτοδιάθεσης των λαών, το οποίο θα εγειρόταν διεθνώς.

Στις 5 Μαΐου 1954 ο υπουργός Εξωτερικών Στέφανος Στεφανόπουλος, ενώ βρισκόταν στη Γενεύη ενημέρωσε και τον αμερικανό ομόλογο του Φόστερ Ντάλλες για τις προθέσεις της χώρας του να προσφύγει στα Ηνωμένα Έθνη για το Κυπριακό.

Από το 1947 οι Ηνωμένες Πολιτείες είχαν δει με κατανόηση το αίτημα της Κύπρου για Ένωση της με την Ελλάδα, αλλά αργότερα, με την ένταξη της Ελλάδας και της Τουρκίας στο ΝΑΤΟ, άλλαξαν τακτική και υποστήριζαν μη ανακίνηση του Κυπριακού, τασσόμενοι στο πλευρό της Βρετανίας, γιατί τυχόν ανακίνηση του θα δημιουργούσε πρόσθετα προβλήματα στην Αγγλία και από φίλους, όπως υποστήριζαν, πέραν εκείνων που είχαν από τους εχθρούς τους στην ταραγμένη περιοχή της Μέσης Ανατολής και ιδιαίτερα τη Σοβιετική Ένωση.

Επίσημα η Αμερική δεν προέβαινε σε δηλώσεις για να φανεί "ουδέτερη" και να μη "πικράνει" κανένα από τους συμμάχους της.

Μέσα σ' αυτό το κλίμα οι ελληνοαμερικανοί στην Ουάσιγκτων κατόρθωσαν να μεταβάλουν για λίγο την ατμόσφαιρα στην αμερικανική πρωτεύουσα υπέρ των ελληνικών συμφερόντων μέσω των Γερουσιαστών και βουλευτών από τους οποίους ζήτησαν βοήθεια.

Οι αμερικανοί γερουσιαστές και βουλευτές είχαν πολύ θερμά λόγια να πουν στο αίτημα των Κυπρίων.

Ο βουλευτής Τόμας Ονήλ απάντησε στους ελληνοαμερικανούς παράγοντες που απευθύνθηκαν σ'αυτόν:

"Πήρα σήμερα το πρωί το τηλεγράφημα μας για την αποικιακή κατοχή της Κύπρου από τη Μεγάλη Βρετανία. Το υπουργείο των εξωτερικών προς το οποίο απευθύνθηκα μου έκαμε γνωστό ότι το Ελληνικό υπουργείο Εξωτερικών ελπίζει να πραγματοποιήσει την ένωση της Κύπρου με το βασίλειο της Ελλάδας με απευθείας συζητήσεις με τη Μεγάλη Βρετανία. Εάν όμως αυτό δεν επιτευχθεί, η Κυβέρνηση σχεδιάζει να φέρει το ζήτημα αυτό ενώπιον των Ηνωμένων Εθνών κατά το Φθινόπωρο. Αν και τούτο δεν ανήκε στη δική μου δικαιοδοσία, διάκειμαι συμπαθώς προς τη θέληση των κυπρίων. Ελπίζω ότι σε λίγο θα ενωθούν με το Βασίλειο της Ελλάδας. Σας ευχαριστώ για τη σκέψη σας να επικοινωνήσετε μαζί μου".

Το ίδιο θερμά ήταν και μερικά άλλα μηνύματα άλλων βουλευτών:

ΛΩΡΕΝΣ ΚΟΥΡΤΗΣ: Σας ευχαριστώ θερμά για το τηλεγράφημα που περιέχει ψήφισμα του καθεδρικού ναού Βοστώνης για το ζήτημα του λαού της Κύπρου. Με βοηθεί δε πάρα πολύ το να έχω έγκαιρα το ψήφισμα αυτό στα χέρια μου και μπορώ να σας διαβεβαιώσω ότι το δόγμα της αυτοδιάθεσης των λαών, που υιοθετήθηκε από τον Μεγάλο Πρόεδρο Γουίλσον, είναι βαθύτατα ριζωμένο και στη δική μου συνείδηση.

ΤΖΟΖΕΦ ΜΑΡΤΙΝ: Πήρα το τηλεγράφημα σας και σας ευχαριστώ για το ψήφισμα της συνέλευσης σας. Ως γνώστης της Κύπρου, του λαού και των ηθών και εθίμων της, πιστεύω ότι η νήσος αυτή πρέπει να είναι τμήμα της ελληνικής επικράτειας.

ΡΙΤΣΙΑΡΤ ΟΥΙΓΓΕΛΣΟΥΡΘ: Σας ευχαριστώ για το τηλεγράφημά της 20ης Μαρτίου, που περιέχει το ψήφισμα των υπεδισχιλίων ελληνοαμερικανών πατριωτών, οι οποίοι γιόρτασαν την 33η επέτειο της

ελληνικής Παλιγγενεσίας και το οποίο φέρει ενώπιον μας το νόμιμα δικαιώματα των Κυπρίων για την ένωση τους με το Βασίλειο της Ελλάδας και τα οποία πρέπει να πραγματοποιηθούν. Αναγνωρίζοντας τη σπουδαιότητα του αιτήματος αυτού του λαού της Κύπρου με χαρά θα φέρω τούτο σε γνώση των εδώ αρμοδίων.

ΦΙΛΙΠ ΦΙΛΜΠΙΝ: Σας ευχαριστώ για το θαυμάσιο τηλεγραφικό ψήφισμα σας για την Κύπρο. Χάρηκα πάρα πολύ που έλαβα γνώση των απόψεων σας για το ζήτημα τούτο και θα σας έχω υπ' όψη μου όταν η Βουλή θα συζητήσει τέτοια ζητήματα. Φυσικά είμαι διατεθειμένος να δώσω οποιαδήποτε βοήθεια μπορώ προς τον ελληνικό λαό, για να πραγματοποιηθεί η ένωση των κυπρίων με την ιστορική πατρίδα τους. Το ψήφισμα σας αυτό θα τύχει της σθεναρής υποστήριξης μου.

ΤΖΩΝ ΜΑΚ ΚΟΡΜΚΑΚ: Πήρα το τηλεγράφημά σας, το οποίο διάβασα με πολύ ενδιαφέρον. Να είστε βέβαιοι ότι το ποεριοχόμενο του θα τύχει της δέουσας προσοχής και μελέτης. Επειδή δε αυτό είναι ζήτημα, το οποίο αφορά το υπουργείο των Εξωτερικών διαβεβίβασα το τηλεγράφημα μας προς τον υπουργόν των Εξωτερικών για να ενημερωθεί και να μεριμνήση γι' αυτό.

ΤΟΜΑΣ ΛΑΙΗΝ: Πήρα το τηλεγράφημα σας το οποίο αναφέρει την επιθυμία του λαού της Κύπρου για την ένωση με το Βασίλειο της Ελλάδας. Απέστειλα το ψήφισμα σας προς τους αρμοδίους του υπουργείου των Εξωτερικών και θα σας πληροφορήσω τις απόψεις τους".

Στις **12 Μαΐου 1954** ο ανταποκριτής της εφημερίδας "Εθνος" της Λευκωσίας μετέδιδε παό την Αθήνα έπειτα από την κινητοποίηση της ελληνικής Κυβέρνησης:

"Κύκλοι προσκείμενοι εις την ελληνικήν αντιπροσωπείαν εις τα Ηνωμένα Έθνη, εκφράζουν την ικανοποίησιν των από τας μέχρι τούδε επαφάς με τους αντιπροσώπους **22** κρατών μελών της ΟΗΕ σχετικώς με το κυπριακό ζήτημα.

Σκοπός των συνομιλιών, αι οποίαι συνεχίζονται είναι η κατατόπισις των διαφόρων αντιπροσώπων, βάσει οδηγιών του υπουργείου Εξωτερικών, επί του ιστορικού του ζητήματος της Κύπρου και επί της ελληνικής θέσεως, έναντι του ζητήματος, ως επίσης και η κατά το δυνατόν βολιδοσκόπησις αυτών.

Αι επαφαί γίνονται εις τους αντιπροσώπους των κρατών εις τα οποία η Ελλάς δεν διατηρεί διπλωματικήν εκπροσώπισιν και ιδίως των νοτιοαμερικανικών και αραβοασιατικών κρατών.

Υπάρχουν δεκαπέντε κράτη του αραβοασιατικού συνασπισμού και είκοσι κράτη της Νοτίου Αμερικής, μέλη των Ηνωμένων Εθνών. Σημειωτέον ότι η τελική στάσις των νοτιοαμερικανικών κρατών θα είναι αποφασιστική διά την έκβασιν της όλης συζητήσεως του κυπριακού εις την γενικήν συνέλευσιν εάν η εθνική μας υπόθεσις προωθηθή εις τον ΟΗΕ.

Οι ανωτέρω ελληνικοί διπλωματικοί κύκλοι λέγουν ότι, εκτός όλων σχεδόν των αραβοασιατικών χωρών παρέχουν την θετικήν εντύπωσιν ότι εμπέονται υπό ευνοϊκών διαθέσεων έναντι της ελληνικής υποθέσεως, διότι δι' αυτά είναι βασικόν ζήτημα αρχής η υποστήριξις του δικαιώματος της αυτοδιαθέσεως.

Αμφίβολος εν τούτοις θεωρείται η στάσις της Κολομβίας, του Περού και του Αγίου Ανδρονίκου, εξ άλλου, ασφαλώς βεβαία αναμένεται η υποστήριξη της ελληνικής θέσεως υπό της Γουατεμάλας, του Μεξικού και τους Ουραγουάης. Οπωσδήποτε, οι παρατηρηταί εις τα Ηνωμένα Εθνη πιστεύουν ότι είναι ενωρίς διά να εξαχθουν ασφαλή συμπεράσματα, διότι η στάσις των διαφόρων αντιπροσωπειών θα εξαρτηθή από τας γενικωτέρας διεθνείς εξελίξεις και από παράγοντας οι οποίοι δεν είναι δυνατόν να σταθμισθούν από τούδε".

SXEDIO.GJ2

21.5.1954: Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΩΝ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΠΑΠΑΓΟΥ ΓΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΚΟΙΝΗΣ ΓΝΩΜΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ

Στην προπάθεια του για διεθνοποίηση και ενημέρωση ο Έλληνας πρωθυπουργός Αλέξανδρος

Παπάγος δεν είχε στο πλευρό του μόνο τον πολιτικό κόσμο της χώρας αλλά και τους επιστήμονες.

Οι καθηγητές του Πανεπιστημίου Αθηνών σε σύσκεψη τους αποφάσισαν να κινητοποιηθούν υπέρ της Κύπρου με την επιστολή τους στον Παπάγο (21.5.1954) τον πληροφορήσαν ότι θέτουν τους εαυτούς τους στη διάθεση του λαού της Κύπρου.

Ανέφερε ο Πρύτανης του πανεπιστημίου Αθηνών Απόστολος Δασκαλάκης σε επιστολή του στον Παπάγο:

"Όπως διδήλωσαν οι καθηγηταί του Πανεπιστημίου και διά του προσφάτου ψηφίσματος αυτών υπέρ της ενώσεως ο πνευματικός κόσμος κατέχεται υπό ζωηράς συγκινήσεως διά τη συνέχισιν της ξένης κυριαρχίας εις την Μεγαλόνησον, αν η συγκίνησις αυτή του πανεπιστημιακού κόσμου της Ελλάδος δεν έλαβε μέχρι σήμερα πλέον ενεργούς εκδηλώσεις μολονότι πολλάκις απετέλεσε θέμα συζητήσεως εις τας Πανεπιστημιακάς σχολάς και την Σύγκλητον, τούτο ωφείλετο εις τημ επιθυμίαν ημών αφ' ενός όπως μη διαταράξωμεν την εκ των εθνικών περιστάσεων επιβαλλομένην πολιτικήν της ελληνικής Κυβερνήσεως, αφ' ετέρου όπως μη επιφέρωμεν ρήγμα εις τους πατροπαραδότους και τόσον εγαρδίως εναπτυχθέντας τελευταίως πνευματικούς δεσμούς μετά του βρετανικού λαού.

Εις αντιστάθμισμα της αψόγου αυτής στάσεως του πνευματικού κόσμου της Ελλάδος, οι βρετανοί διανοούμενοι εγκαινίασαν απολύτως προκλητικήν και αήθη στάσιν επί του Κυπριακού.

Δημοσιογράφοι, λόγιοι και άλλοι βρετανοί πνευματικοί άνδρες, όχι μόνον απηξίωσαν πάσης προσοχής τας διαμαρτυρίας και τας κραυγάς οδύνης του κυπριακού διά την βιαίαν παρεμπόδισιν εκδηλώσεως του εθνικού φρονήματος, αλλά και πολλοί εξ αυτών ετέθησαν εμπράκτως εις την διάθεσιν της βρετανικής κυβερνήσεως εις υπεράσπισιν μιας πολιτικής ανελευθέρου όλως αντιθέτου προς τας σημερινάς αρχάς του δημοκρατικού κόσμου, ακόμη δε και εις αιτιολογίαν των καταπιεστικών μέτρων, αίτινα αντιτίθενται προς τα στοιχειώδη δικαιώματα

του ανθρώπου, έφθασαν μέχρι του σημείου να αρνούνται την ελληνικότητα μιας νήσου εις την οποίαν ο ελληνισμός από χιλιετηρίδων δεν έπαυσε να έχη την εθνικήν του εστίαν και να διαλάμπη εις πολιτισμόν, παραχαράσσοντες ούτω την αλήθειαν και πλαστογραφούντες την ιστορίαν εκ πολιτικής σκοπιμότητας.

Ετι χείρον δεν εδίστασαν να επικροτήσουν τα κατά της ελληνικής παιδείας, καταπιεστικά μέτρα της εν Κύπρω αγγλικής διοικήσεως, τα αποβλέποντα κατά πρωτοφανή διά τον σύγχρονον κόσμον παραβίασιν των στοιχειωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου εις την παραμόρφωσιν του εθνικού φρονήματος των Κυπρίων.

Απετόλμησαν δε και την διά δημοσιευμάτων εν τω τύπω υποστήριξιν της βεβήλου ιδέας ιδρύσεως εν Κύπρω αγγλικού Πανεπιστημίου μετά του απροκαλύπτως τεθέντος σκοπού της παρεμποδίσεως των Κυπρίων νέων να έρχωνται προς σπουδάς εις την Ελλάδα και της επί τόπου πνευματικής αυτών διαπλάσεως κατά τρόπον εξυπηρετούντα την αγγλικήν διοίκησιν διά βαθμιαίας κατασβέσεως της φλόγας του ελληνικού αυτών φρονήματος.

Πρώτη πράξις εις τον αγώνα των καθηγητών του Πανεπιστημίου θα είναι η αποστολή ψηφισμάτων εις όλα τα Πανεπιστήμια του κόσμου, όπου θα εκτίθεται το δίκαιον του πολιτικώς ωρίμου και προηγμένου εις πολιτισμόν ελληνικού λαού της Κύπου θα καταγγέλλωνται και τα κατά παράβασιν των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ανελεύθερα μέτρα της βρετανικής διοικήσεως και θα ζητήται η ενίσχυσις σύμπαντος του πνευματικού κόσμου προς δικαίωσιν του αγώνος των Κυπρίων.

Συγχρόνως το Εθνικόν Πανεπιστήμιον προτίθεται όπως εν καιρώ τω δέοντι απευθύνη καταγγελίαν εις τον Οργανισμόν Ηνωμένων Εθνών και εις το Συμβούλιον των Δικαιωμάτων του ανθρώπου παρά τη Ευρωπαϊκή Ενώσει του Στρασβούργου διά τα μέτρα της αγγλικής διοικήσεως εν Κύπρω κατά της ελληνικής παιδείας, άτινα αποτελούν κατάφωρον παραβίασιν των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συγχρόνως δε και δικαίωσιν του αγώνος των Κυπρίων, όπως απαλλαγούν της ξένης

ταύτης καταδυναστεύσεως.

Το Εθνικόν Πανεπιστήμιον έλαβεν επίσης την απόφασιν όπως απευθύνη προς τον πνευματικόν κόσμον της Μεγάλης Βρετανίας εκκλησιών εν τη οποία εν ονόματι των φιλελευθέρων και ευγενών πνευματικών παραδόσεων του Βρεττανικού Έθνους και εν ονόματι των πνευματικών δεσμών, οι οποίοι συνδέουν τον βρεττανικόν λαόν μετά του Ελληνικού και των κοινών θυσιών αίματος εις αγώνας ελευθερίας, ζητήται όπως διαδηλώση δημοσία και υπερασπίση το ιερόν και απαράγραπτον δικαίωμα του λαού της Κύπρου προς απαλλαγήν από πάσης ξένης κυριαρχίας και αυτοδιάθεσιν.

Η Πανεπιστημιακή Σύγκλητος εις εκτέλεσιν του ψηφίσματος της Γενικής Συνελεύσεως έλαβε την απόφασιν όπως το Εθνικόν Πανεπιστήμιον αποδύομενον ήδη εις ενεργόν αγώνα διά την υπεράσπισιν των δικαίων και την εθνικήν αποκατάστασιν του ελληνισμού της Κύπρου, θέση συγχρόνως απάσας τας δυνάμεις αυτού εις την διάθεσιν της Ελληνικής Κυβερνήσεως προς οιανδήποτε ενέργειαν τείνουσαν εις την εξυπηρέτησιν του σκοπού τούτου.

Η Πανεπιστημιακή Σύγκλητος αντιμετωπίζουσα ήδη και τα τοιαύτα ενδεχόμενα αισθάνεται βαθυτάτην λύπην, πλην με επεφόρτισεν όπως καταστήσω γνωστήν εις την ελληνικήν Κυβέρνησιν συμφώνως τω ψηφίσματι της Γενικής Συνελεύσεως των καθηγητών αμετάτρεπτον απόφασιν του Εθνικού ημών Πανεπιστημίου όπως υπέρ πάσαν άλλην σκοπιμότητα ή συναισθηματικήν προδιάθεσιν, θέση τον αγώνα του Κυπριακού λαού διά την εθνικήν αυτού αποκατάστασιν".

Στις 25 Μαΐου 1954 ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών Απόστολος Δασκαλάκης επέδωσε στους αντιπροσώπους της Εθναρχίας στην Αθήνα διακήρυξη του Πανεπιστημίου υπέρ του Κυπριακού λαού σε ειδική τελετή στην αίθουσα συνεδирάσεων της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου.

Η διακήρυξη την οποία παρέλαβε οι Ν. Κλ. Λανίτης έχει ως εξής:

"Προς τον Ελληνικόν Λαόν της Κύπρου.

Το Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον

κατ' απόφασιν της Γενικής Συνελεύσεως των καθηγητών αυτού και της Πανεπιστημιακής Συγκλήτου αποστέλλει θερμόν χαιρετισμόν προς τον ένδοξον και ηρωϊκόν Ελληνικόν λαόν της Κύπρου, συγχαίρει αυτόν διά την αδάμαστον εμμονήν εις τα εθνικά του ιδεώδη και εκφράζει τον θαυμασμόν του διά τας θυσίας και τα δεινοπαθήματα υπέρ ελευθερίας, αίτινα τον κατέστησαν άξιον της ιστορίας του και εφάμιλλον των Ελλήνων προγόνων του, Συγχρόνως το εθνικόν Πανεπιστήμιον Αθηνών παρέχει εις τον λαόν της Κύπρου την διαβεβαίωσιν ότι τίθεται παρά το πλευρόν του εις τον αγώνα διά την υπεράσπισιν των εθνικών και δικαίων και των ανθρωπίνων δκκαιωμάτων του.

Το Εθνικόν Πανεπιστήμιον αναγγέλλει ότι αποστέλλει προς πάντα τα Πανεπιστήμια του κόσμου ψήφισμα, εις το οποίον εκτίθεται το δίκαιον προς αυτοδιάθεσιν του πολιτικώς ωρίμου και προηγμένου εις πολιτισμόν Ελληνικού λαού της Κύπρου, καταγγελλονται και κατά παραβίασιν των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ανελεύθερα μέτρα της αγγλικής κυβερνήσεως και ζητείται η ενίσχυσις σύμπαντος του Πνευματικού κόσμου προς δικαίωσιν του αγώνος των Κυπρίων. Συγχρόνως απευθύνει καταγγελίαν εις τα Ηνωμένα Έθνη και εις το Συμβούλιον των δικαιωμάτων του ανθρώπου παρά τη Ευρωπαϊκή Ένώσει του Στρασβούργου, διά τα μέτρα της αγγλικής διοικήσεως εν Κύπρω κατά της Ελληνικής παιδείας, αίτινα αποτελούν κατάφωρον παραβίασιν των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και επάνοδον της ανθρωπότητος εις μεσαιωνικάς ιδέας καταδυναστεύσεως όλως απαραδέκτους διά τον σημερινόν δημοκρατικόν κόσμον.

Τέλος διά ψηφίσματος σταλέντος εις την ελληνικήν Κυβέρνησιν διακηρύσσεται η αμετάτρεπτος του πνευματικού κόσμου της Ελλάδος απόφασις όπως αγωνισθή δι' όλων των μέσων προς απαλλαγήν εκ της ξένης κυριαρχίας και εθνικήν αποκατάστασιν του λαού της Κύπρου και δηλούται ότι το Πανεπιστήμιον Αθηνών εγκαινιάζει σήμερον τον αγώνα τούτον συν τη κατηγορηματική δηλώσει, ότι εκ της εκβάσεως αυτού, θέλουν επηρεασθή αι περαιτέρω μορφωτικάί αυτού

σχέσεις μετά της Μεγάλης Βρετανίας.

Ελληνες της Κύπρου,

Ανήκετε εις την ενδοξοτέραν φυλήν του κόσμου, η οποία διά να διατηρήση τα εδάφη αυτά, τα οποία κατοικεί σήμερον, δεν έπαυσε να τα ποτίζει διά του αίματος της επί τρεις χιλιετηρίδας. Η γη την οποίαν κατοικείτε σήμερον, ανήκει εις σας μόνον, διότι οι πρόγονοι σας όλων των αιώνων της ιστορίας την ελάμπρυνον με το πνεύμα των και την εδόξασαν με τας υπέρ ελευθερίας θυσίας των. Είσθε τμήμα της Ελληνικής φυλής. Μετέχετε εις τας εκδηλώσεις του ελληνικού πολιτισμού, αφ' ότου υπάρχει ελληνικός πολιτισμός και λαμπρύνει διά της ακτινοβολίας του την ανθρωπότητα. Εχετε μετάσχει εις όλας τας δόξας και τα μεγαλεία, αλλά και εις όλας τας θυσίας και τας δοκιμασίας του Ελληνικού Έθνους διά μέσου τριών και πλέον χιλιετηρίδων.

Οσοιδήποτε ξένοι επιδρομείς και αν επέρασαν από την ηρωϊκήν νήσον μας, όσοιδήποτε δυνάσται και αν σας επέβαλον την εξουσίαν των, σεις ποτέ δεν επαύσατε να σκέπτεσθε και να ζητε ως Ελληνες. Οι ξένοι δυνάσται σας διά να δικαιολογήσουν την καταδυναστευσιν ενός μικρού και ενδόξου λαού εν πλήρει εικοστώ αιώνι, επέλεξαν να αμφισβητήσουν την ελληνικότητα σας. Αλλ' η ιστορία λέγει ότι ενώ τόσοι λαοί, λόγω των ξένων επιδρομών και εγκαταστάσεων απώλεσαν την παλαιάν φυλετικήν οντότητα ή μετήλλαξαν εθνικήν συνείδησιν και γλώσσαν, εμφανιζόμενοι σήμερον όλως διάφοροι εκείνου, το οποίον ήσαν κατά τη αρχαιότητα, σεις διά μέσου επιδρομών και καταδυναστεύσεων τριών χιλιετηρίδων παρεμείνατε μέχρι σήμερον εις την Ελληνικήν γλώσσαν σας, την Ελληνικήν σας συνείδησιν και την κληρονομιάν των φυλετικών σας αρετών, το ακατάλυτον προπύργιον της Ελληνικής εθνότητος και ο άσβεστος φάρος του ελληνικού πολιτισμού εις την Μεσόγειον.

Ελληνικέ Λαέ της Κύπρου,

Το Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον των Αθηνών εγκαινιάζει από σήμερον, συμφώνως προς

ομόθυμον απόφασιν της Γενικής Συνελεύσεως των καθηγητών του και της Πανεπιστημιακής Συγκλήτου, ενεργόν αγώνα προς άσκησιν του ιερού και απαραγράπτου δικαιώματος σας ελευθέρας ζωής και αυτοδιαθέσεως. Προβαίνει συγχρόνως προς υμάς εις την πανηγυρικήν διαβεβαίωσιν ότι θα συνεχίση τον αγώνα τούτον, έως ότου σας ίδη συμφώνως προς την εκπεφρασμένην διά δημοψηφίσματος θέλησιν σας απαλασσομένους της ξένης κυριαρχίας και επανερχομένους εις τας αγκάλας της ελληνικής σας Πατρίδος.

Ο Πρύτανης
του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ

SXEDIO.GJ3

2.6.1954: ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ ΠΡΟΩΘΕΙ ΤΗΝ ΥΠΟΘΕΣΗ ΤΩΝ ΚΥΠΡΙΩΝ ΚΑΙ ΜΕ ΦΥΛΛΑΔΙΑ ΤΟΥ ΠΟΥ ΔΙΑΝΕΜΕΙ ΣΕ ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΕΙ ΤΗΝ ΑΓΓΛΙΚΗ ΚΑΤΟΧΗ ΚΑΙ ΖΗΤΕΙ ΤΗ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΤΩΝ ΚΥΠΡΙΩΝ

Ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών Απόστολος Δασκαλάκης έκαμε πραγματικότητα την υπόσχεσή σου για συνεχή αγώνα υπέρ της Κύπρου, στις 2 Ιουνίου κατά το συνέδριο Μεσογειακής συνεργασίας που έγινε στο Παλέρμο της Ιταλίας όπου βρήκε την ευκαιρία να μιλήσει για τον αγώνα της Κύπρου.

Ακολούθησαν και άλλοι ομιλητές και το θέμα της Κύπρου συζητήθηκε για αρκετή ώρα.

Θερμά λόγια για την Κύπρο είχε και ο αντιπρόσωπος της Αιγύπτου, ο οποίος μάλιστα πρότεινε όπως στο προσεχές συνέδριο αντιπροσωπευθεί και η Κύπρος από εκπρόσωπο της που θα τον όριζε ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος τον οποίο

χαρακτήρισε ως εθνικό εκπρόσωπο του κυπριακού λαού.

Οι παριστάμενοι ενέκριναν την πρόταση ομόφωνα και αυτό θεωρήθηκε ως διεθνής επιτυχία δεδομένου ότι τον αντιπρόσωπο της Κύπρου δεν θα τον όριζε ο κυβερνήτης αλλά ο Μακάριος.

Αλλά υπήρχε και συνέχεια, ύστερα από λίγες μέρες το Πανεπιστήμιο Αθηνών τύπωσε σε χιλιάδες αντίτυπα διαφωτιστικό υλικό το οποίο απέστειλε στα διάφορα πανεπιστήμια και εκπαιδευτικά ιδρύματα του κόσμου.

Με το έγγραφο καταγγελλόταν η αγγλική κατοχή και ζητείτο η συμπαράσταση των πνευματικών ιδρυμάτων στον αγώνα της Κύπρου να γίνει τμήμα της Ελλάδος:

"Το Εθνικόν Πανεπιστήμιον των Αθηνών σας απευθύνει θερμόν χαιρετισμόν και κατόπιν αποφάσεως της γενικής συνελεύσεως των καθηγητών αυτού επιθυμεί διά της παρούσης να επιστήση την προσοχήν σας και το ενδιαφέρον σας επί ενός λίαν σοβαρού ζητήματος, το οποίον κατά την εποχήν αυτήν ταράσσει σύμπαντα τον πνευματικόν κόσμον της Ελλάδος και αναφέρεται εις την εκπολιτιστικήν εξέλιξιν της συγχρόνου ανθρωπότητος δι' ελευθέρας ασκήσεως του δικαιώματος της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Η νήσος Κύπρος από των πλέον αρχαίων χρόνων απετέλει τμήμα του ελληνισμού.

Ηδη από της εποχής των Αχαιών της Ομηρικής εποποιίας προτάσσεται ως μία εθνική εστία της ελληνικής φυλής. Κατά τους κλασσικούς χρόνους ανεδείχθη λαμπρός φάρος του ελληνικού πολιτισμού εις την Μεσόγειον. Κατά τους αγώνας των αρχαίων Ελλήνων εναντίον των βαρβάρων ο ελληνισμός της Κύπρου εχρησίμευσεν ως το προπύργιον των ανθρωπίνων ελευθεριών και του πολιτισμού. Οι μεγαλύτεροι ποιηταί, φιλόσοφοι, ιστορικοί και ρήτορες της αρχαίας Ελλάδος, εθεώρησαν την γην της Κύπρου ως τμήμα της κλασσικής γης της Ελλάδας και συνέδεσαν αυτήν μετά των ωραιότερων θρύλων των Ολυμπίων Θεών. Μερικοί από τους επιφανεστέρους

εκπροσώπους του ελληνικού πνεύματος και της ελληνικής τέχνης εγεννήθησαν ή έζησαν εις την Κύπρον. Τα διασωθέντα ή αποκαλυφθέντα δικά των ανασκαφών λείψανα του αρχαίου κόσμου απέδειξαν ότι εις τη Κύπρον διέλαμψε το ελληνικόν πνεύμα και ήνθισεν ο κλασσικός πολιτισμός.

Η Κύπρος δεν έπαυσε ποτέ από της αρχαιότητας μέχρι σήμερα να κατοικείται από Έλληνας, ν' αποτελή τμήμα της ελληνικής φυλής και να διαλάμπη εις καθάρως ελληνικάς εκπολιτιστικάς εκδηλώσεις. Απετέλεσε μέρος της ελληνικής αυτοκρατορίας του Βυζαντίου από την οποίαν δεν απεσπάσθη εις μη βιαίως υπό ξένων επιδρομέων, εις εποχήν κατά την οποίαν απεσπάσθησαν διά της αυτής βίας τόσα άλλα τμήματά του ελληνισμού, μεταξύ των οποίων και αυτή η Πελοπόννησος και αυτή η κλασσική γη των Αθηνών. Κατά τους μετέπειτα χρόνους υπό αλληλοδιάδοχον σειράν ξένων επιδρομέων και κατακτητών, ηκολούθησεν απαραλλάκτως τα πεπρωμένα σύμπαντος του ελληνικού Έθνους.

Εν τούτοις παρά τας ενιαίας εγκαταστάσεις ξένων, τα συστηματικά εξοντώσεις και τα μέτρα τρόμου και ολέθρου προς φθοράν της εθνικής αυτού υποστάσεως, ο Ελληνισμός εις την Κύπρον δεν έπαυσε ποτέ ν' αποτελή το μέγιστον των κατοίκων να ομιλή την Ελληνικήν του γλώσσαν και να διατηρή ακμαίον το εθνικόν του φρόνημα. Δεν έπαυσε ποτέ να συνεχίζει τας εκπολιτιστικάς του παραδόσεις διά λαμπρών δημιουργημάτων του πνεύματος και τέχνης. Συμμετέσχεν εις όλους τους υπέρ ελευθερίας αγώνας του νεωτέρου Ελληνισμού. Αλλά και εις τας θυσίας του αίματος διά την υπόθεσιν της ελευθερίας. Και σήμερα εκ των **500.000** κατοίκων της Κύπρου, αι **420.000** είναι Έλληνες, χωρίς να υπολογίσωμεν περί τας **70** χιλιάδας ακόμη Κυπρίων οι οποίοι λόγω των καταπιέσεων της ξένης διοικήσεως, έχουν εγκαταλείψει την νήσον των και ζουν ή εις ελευθέρας χώρας. Η γλώσσα, την οποίαν ομιλούν σήμερα οι Κύπριοι είναι η πλέον καθαρά από της αρχαίας και μέσαιωνικής ελληνικής απορρέουσα Ελληνική γλώσσα.

Η ορθόδοξος χριστιανική θρησκεία των, είναι από της ιδρύσεως της υπό των Αποστόλων Παύλου και Βαρνάβα μέχρι σήμερα τμήμα της ελληνορθόδοξου χριστιανικής Εκκλησίας, ήτις συνεχίζει εις Κύπρον τας πλέον λαμπράς ελληνοχριστιανικάς παραδόσεις. Οι Έλληνες της Κύπρου είναι φιλήσυχοι, αφιερωμένοι ως εις έργα ειρηνικής προόδου, το δε εκπολιτιστικόν επίπεδον της ζωής των, είναι κατά μέσον όρον των μεσογειακών λαών της Ευρώπης.

Εις ανεπίσημον δημοψήφισμα, διεξαχθέν προ τετραετίας και παρά τα καταπιεστικά και εκβιαστικά μέτρα της αγγλικής διοικήσεως τα **83** εκατοστά του όλου πληθυσμού της Κύπρου εψήφισαν ανεπιφυλάκτως υπέρ της ενώσεως της νήσου μετά της Ελλάδος.

Παρά ταύτα, ο ελληνικός λαός της Κύπρου διατελεί υπό ξένην καταδυνάστευσιν, στερούμενος πάσης πολιτικής ελευθερίας, πάσης ελευθερίας εκδηλώσεως γνώμης και συνειδήσεως, κυβερνώμενος αυθαιρέτως υπό αστυνομικόν διοικητικόν σύστημα, υπενθυμίζον τα αναχρονιστικά συστήματα καταδυναστεύσεως λαών.

Κινεί αληθώς αγανάκτιν και δυσφορίαν το γεγονός ότι εν έτει **1954** και εν Μέση Μεσογείω εις μικρός, αλλά περιλάμπρων εκπολιτιστικών παραδόσεων πλήρους πολιτικής ωριμότητος και σημερινού ανωτέρου εκπολιτιστικού επιπέδου ευρωπαϊκός λαός ζη άνευ πολιτικής τινός ελευθερίας, υπό διοικητικόν σύστημα καθάρως αποικιακόν. Προκαλεί δι' άμα κατάπληξιν το γεγονός ότι ενώ Ασιατικοί και Αφρικανικοί λαοί, αναμφισβητήτως πολύ κατωτέρου επιπέδου απαλλάγησαν του αποικιστικού συστήματος και απέκτησαν εν όλω ή εν μέρει πολιτικάς και εθνικάς ελευθερίας, αυτοδιαθέσεως και αυτοκυριαρχίας, ο πολιτικός ώριμος προηγμένος και μεγάλων εκπολιτιστικών ευρωπαϊκών παραδόσεων ελληνικός λαός της Κύπρου, τελει υπλο καθεστώς αποικίας.

Εκ λόγων κακώς εννοουμένης πολιτικής σκοπιμότητος, στερουμένης πάντως πάσης εθνικής

εννοίας η Βεττανική Κυβέρνησις επέβαλε τελευταίως επί του λαού της Κύπρου σύστημα αστυνομικής διοικήσεως. Ουδέν ίχνος πολιτικής ή διοικητικής ελευθερίας παρέμεινε πλέον. Ο ξένος διοικητής μετά των ξένων συμβούλων του κανονίζει τα πάντα εκδίδων κατά βούλησιν νόμους, περιορίζων τον τύπον, ρυθμίζων την δικαιοσύνην, ελέγχων την εκπαίδευσιν. Και αυτή η κοινοτική και σχολική αυτοδιοίκησις και η ελευθέρα άσκησις της ορθοδόξου χριστιανικής λατρείας, άτινα εσεβάσθησαν κατά το παρελθόν πάντες οι κατακτηταί της Κύπρου, σήμερα, διά σειράς διοικητικών πράξεων κατ' ευφημισμόν καλουμένων νόμων, περιορίζονται, ελέγχονται, τείνουν βαθμιαίως προς ολοσχερή κατάπνιξιν. Κοινοτικά Συμβούλια παύονται αυθαирέτως, σχολεία κλείονται, η ελληνική γλώσσα και η ελληνική ιστορία περιορίζονται ή αποκλείονται από τους ελληνόπαιδας διά να επιβληθούν βιαίως εις τη θέσιν των η αγγλική γλώσσα και η αγγλική ιστορία, αρχιερείς σύρονται εις τα δικαστήρια, ιερείς και διδάσκαλοι φυλακίζονται ή εξορίζονται. Διά τοιούτων μέσων, η βρεττανική διοίκησις φαντάζεται ότι θέλει καταπνίξει τας διαθέσεις ελευθέρας αυτοδιαθέσεως και τας εκδηλώσεις του εθνικού φρονήματος, ίσως δε και ότι θα ηδύνατο να μεταβληθή αυτό τούτο το εθνικόν συναίσθημα των Ελλήνων της Κύπρου.

Αλλά πάντα ταύτα μας επεναφέρουν εις καταστάσεις καταδυναστεύσεων και δεσποτισμού, όλως απαραδέκτους διά την σημερινήν ανθρωπότητα. Το υπό της Μεγάλης Βρεττανίας επιβληθέν εις την Κύπρον αποικιακόν καθεστώς είναι αντίθετον προς τας στοιχειώδεις αρχάς ελευθερίας και αυτοδιαθέσεως του σύγχρονου κόσμου, αποτελεί δε αληθή κηλίδα διά τον σύγχρονον ευρωπαϊκόν πολιτισμόν. Ετι χείρον, έρχεται εις πλήρη σύγκρουσιν προς τας αρχάς περί ελευθερίας και αυτοδιαθέσεως των λαών, τας καθιερωθείσας εν τω Καταστατικώ Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, ως και τας συμφωνίας των ευρωπαϊκών κρατών, ως αύται περιέχονται εν τω Οργανικώ Χάρτη του Συμβουλίου των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Τα δε υπό

της Μεγάλης Βρετανίας λαμβανόμενα μέτρα κατά της ορθοδόξου θρησκείας των Ελλήνων κατά της ελληνικής παιδείας και πάλης ελευθερίας εκδηλώσεως του εθνικού φρονήματος των κατοίκων εάν δεν αποδοκιμασθούν υπό σύμπαντος του πνευματικού κόσμου των πεπολιτισμένων και ελευθέρων χωρών, θέλουν κλονίσει την πεποίθησιν της συγχρόνου ανθρωπότητας επί της πολιτικής και πνευματικής αυτής ωριμότητας όπως εφαρμόση τας διακηρυσσομένας αρχάς περί ελευθερίας και αυτοδιαθέσεως των λαών, αρχάς επί των οποίων και μόνον δύναται να εδράζεται ασφαλώς και επαξίως ο σημερινός κόσμος.

Διά τους λόγους τούτους:

Το Εθνικόν Πανεπιστήμιον Αθηνών, ως εκπρόσωπος σύμπαντος του πνευματικού κόσμου της Ελλάδος απευθύνει διαμαρτυρίαν προς πάντα τα Πανεπιστήμια και δι' αυτών προς πάντα επιστήμονα και εν γένει πνευματικόν άνθρωπον πασών των ελευθέρων χωρών του κόσμου διά την υπό αποικιακόν καθεστώς διατήρησιν του ελληνικού κόσμου της Κύπρου.

Εκφράζει την βαθείαν αγανάκτησιν διά τα μέτρα στραγγαλισμού πάσης ελευθερίας βουλήσεως και εκδηλώσεως γνώμης και συνειδήσεως, τα οποίας χρησιμοποιεί η Βρετανική διοίκησις κατά του Κυπριακού λαού και τα οποία αποτελούν την περιφανεστέραν απόδειξιν, ότι ο κυπριακός λαός πρέπει να απαλλαγή ολοσχερώς μιας τοιαύτης ξένης κυριαρχίας, ανικάνου να σεβασθή και στοιχειώδη ανθρώπινα δικαιώματα και να μείνη ελεύθερος προς αυτοδιάθεσιν. Προβαίνει εις την κατηγορηματικήν δήλωσιν, ότι η διατήρησις του βρετανικού καθεστώτος εν Κύπρω και η διά βιαίων καταδυναστικών μέτρων παρεμπόδισις του Κυπριακού λαού προς εκδήλωσιν των αισθημάτων αυτού ελευθερίας και αυτοδιαθέσεως, αντίκειται προς τον σύγχρονον πολιτισμόν και τας ανειλημμένας διεθνείς υποχρεώσεις περί σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Διακηρύσσει ότι η συνέχισις της παρεμπόδισεως του Κυπριακού λαού προς αυτοδιάθεσιν θέλει αποτελέσει εμπόδιον διά την εκπολιτιστικήν

πρόοδον και ειρηνικήν διαβίωσιν των ευρωπαϊκών λαών, πρόσκομμα διά την διεθνή κατανόησιν και συνεργασίαν.

Θεωρεί επιβεβλημένον, όπως πάντα τα Πανεπιστήμια του πολιτισμένου και ελευθέρου κόσμου αποκηρύξουν το αποικιακόν καθεστώς της Κύπρου, ως αντίθετον προς τας φιλελευθέρας ιδέας του συγχρόνου κόσμου και τας διεθνείς συμφωνίας και διακηρύξεις περί δικαιωμάτων του ανθρώπου και αυτοδιαθέσεως των λαών.

Παρακαλεί όπως πάντα τα Πανεπιστήμια του ελευθέρου κόσμου, διά ψηφισμάτων καλέσουν την Μεγάλην Βρετανίαν, ίνα εν ονόματι των φιλελευθέρων και ανθρωπιστικών παραδόσεων του βρετανικού λαού εγκαταλείψη καταδυναστευτικά μέτρα κατά της Κύπρου και επιτρέψη εις τον Κυπριακόν λαόν όπως εκφράση ελευθέρως την βούλησιν του προς αυτοδιάθεσιν.

Εις περίπτωσιν διατηρήσεως του βρετανικού καθεστώτος εν Κύπρω, το Πανεπιστήμιον Αθηνών ζητεί ενίσχυσιν πάντων των Πανεπιστημίων και σύμπαντος του πεπολιτισμένου κόσμου εις τον αγώνα εις τον οποίον έχει απόφασιν ν' αποδυσθή προς απαλλαγήν της Κύπρου εκ της ξένης κυριαρχίας και αυτοδιάθεσιν του κυπριακού λαού συμφώνως προς εκπεφρασμένην αυτού θέλησιν.

Εξ ονόματος της Γενικής Συνελεύσεως των καθηγητών και της Πανεπιστημιακής Συγκλήτου

Ο Πρύτανις

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ

Στην προσπάθεια ενημέρωσης της διεθνούς κοινής γνώμης τοποθετείται και η αναφορά στο κυπριακό που έγινε στο Συμβούλιο της Ευρώπης από τον αντιπρόσωπο της ελληνικής Κυβέρνησης Μακκά. Την αντιπροσωπεία αποτελούσαν επίσης οι Μερκούρης, Κασιμάτης Λίχνος και Δρούλιας.

Αυτό έγινε λίγες μέρες νωρίτερα, (26 Μαΐου 1954) οπότε ο Μακκάς αναφερόμενος στο Κυπριακό είπε ότι η Βρετανική Κυβέρνηση φαίνεται να πιστεύει ότι

αν αγνοήσει το Κυπριακό πρόβλημα τούτο θα εξαφανισθεί.

Ο Μακκάς εισηγήθηκε όπως γίνει δημοψήφισμα για την Κύπρο.

Ο Άγγλος αντιπρόσωπος Μακλέϊ απάντησε ότι το ζήτημα της Κύπρου δεν αφορούσε το Συμβούλιο της Ευρώπης και εξέφρασε τη λύπη του γιατί ο Μακάριος "ηγείρε ένα ζήτημα το οποίο μόνο ανησυχίες μπορεί να προκαλέσει αλλού".

Η αγγλική αντιπροσωπεία αποχώρησε αργότερα από τη συνεδρία σε ένδειξη διαμαρτυρίας, αλλά παρέμεινε ο Τούρκος αντιπρόσωπος ο οποίος σε σύντομη ομιλία του ανέφερε ότι η Κύπρος εθνολογικά και γεωγραφικά ήταν τουρκική.